

PROGRESUL

Abonamentul:
pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae social-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Răsunet

către dascălii români!

Dragi Apostoli ai culturii, dascăli zoritori de minte,
Cari aveți sfînta menire de a merge tot nainte,
Ridicați frunțile voastre din mari gânduri adîncite,
Și vedeți că-i scrisă 'n ceruri soarta unei ginți mărite:
Viitorul cel de aur al poporului român
E închis ca 'ntr'o cetate la dascălii lui în sin!

Prindeți dar, tăiați la brezde pe cîmpia românească;
Sămănați în agrul Romei ghiuda noastră strămoșească,
Și nesocotind viața, ce de trudă vi-se curmă,
Inchinați puterea voastră pîn'la stropul cel din urmă,
Ca prinos de rugăciune pe al nației altar,
Căci din rodul trudei voastre vor veni ceresele dar!

Dintre cîte lupte grele are neamul meu sub soare,
Lupta voastră-i cea mai dreaptă, cea mai binefăcătoare,
Că deși cădeți în lupte, idealul vosr rămîne,
Fiind purtat de generații tot cu suflute senine,
Și din zi în zi tot crește, ca un val din salt în salt,
Neamul nostru luminîndu-l, ca un far înalt, înalt.

Din copii de pe bancă și din a voastră sudoare
Va ieși ca de sub spuză un popor ce stă 'n picioare,
Muncitor și treaz la minte, cu credință 'n Dumnezeu,
Neamul nostru va fi mare, va fi neam ales al său;
Ear în ziua cea măreață, sfîntă ziua cea de-apoi,
Voi veți fi mindria noastră, fala noastră veți fi voi!
DON RAMIRO.

Înstrăinații.

Ce plăcut este, cînd vizitezi locurile,
în cari ai văzut lumina zilei; pămîntul pe
care ai trăit anii copilăriei! Ce bucurie, fără
marginii, ce sentiment cald te cuprinde!

Încă din îndepărtare, îți palpită peptul;
privești înaintea ta cel mai înalt obiect, care
se ridică la orizont; cu gîndul te găsești
deja la locul atît de dorit. Dorul de locul
natal, te mină cu o putere iresistibilă, pentru
a-ți potoli acest dor, care te muncește. Și cînd
ești aproape de ținta dorită, îți vine să îm-
brățișezi pe orcare tovarăș din copilărie.
Orce obiect, de cea mai mică importanță,
îți reamintește un epizod al vieții. Cînd vii
ești radios, vesel; cînd pleci, te înduieșezi,
te întristezi și plîngi, deoarece nu ști, dacă
ființele iubite le vei mai găsi la o altă ve-
nire acasă. Trăiești în orașe, înzestrate cu
cele mai bune și confortabile instalațiuni, și
abia aștepti să ajungi în satul tău simplu,
în care de multeori, abia găsești strictul
necesar!

Dintre toate popoarele Europei, Ro-
mânul este poate singurul, care se desparte
mai cu greu de pămîntul său natal. Până

mai acum cîțiva ani, Românul nu se ducea
departe de vatra părinților, putîndu-și mai
ușor găsi existența în satele vecine, sau în
țările limitrofe. Decînd însă traiul a devenit
mai greu, a pornit și Românul să-și caute
existența, în țări îndepărtate de pe conti-
nent, până și în patria dolarilor.

Cu toate acestea numai prisosul popu-
lațiunei își părăsește locul natal. Chiar după
statisticile oficiale se constată, că procentul
cel mai mic al emigranților îl dau Români;
încă o caracteristică a rasei lor eminentamente
conservatoare, care îndreptățește proverbul:
»Fie pînea cît de rea, tot mai bine în
țara mea«.

Dupăcît am putut să-mi dau seama,
din călătoriile și studiile ce le-am putut
face, înmulțirea populațiunei se face mai
mult în locurile muntoase. Condițiunile tra-
iului însă, fiind în aceste locuri mai grele,
prisosul populației se revarsă, și astfel se
populează șesurile, unde poate să-și dobîn-
diască omul cu mai multă înleznire traiul
de toate zilele.

Astfel se explică — mai cu seamă în
Banat — cum de găsești astăzi o popula-

Foiță originală.

Evoluția și creațiunea

de
Dr. M. Vladimirescu.

(Urmare și fine).

Religiunea arde pe rug și aruncă blăstăm
pe cece fac rele. Totastfel face și dreptul, fără a
schimba cîtdecît situația; earăși efectul, nu cauzele.

Sermani criminali. Vina făptuirilor lor nu
residă în ei. Ar trebui tratați, ca niște bolnavi.
Cum sint debili corporali, totastfel sint și slăbă-
nogi sufletești. Aceștia ar trebui îngrijiți, tîmă-
duiți și crescuți prin înlăturarea cauzelor ce produc
aceste stări.

Știința modernă a arătat, că atît spiritul cît
și „sufletul“ omenesc nu-î altceva, decît un com-
plicat proces chemic și fizic. »Mens sana în cor-
pore sano!« Dar și sufletul poate fi bolnav!
Orcare filosofie mai de seamă, începînd dela Budha
până 'n zilele noastre, au abandonat cu desevîr-
șire teoria despre voința liberă a omului. Reli-
giunea înă recunoaște rătăcirea aceasta, dar nu-
mai în parte, zicînd că omul nimic nu face fără voia
lui Dumnezeu; în toate împrejurările Dumnezeu
se îngrijește și îndreaptă faptele omului (earăși
»Deus ex machina«) . . . Prin aceasta cade în ex-
tremitatea fatalismului, ca orce rătăcire, ce dă să
se scape din Scylla și Charybdis!

Tot atît de naivă, ridicolă, ni-se pare și ve-
cinică rezboire, ce se zice — politică! Aceasta
încă a crescut la peptul teoriei creațiionale. Se
știe cît potignește politica de astăzi, saturată cu
teorii antropocentrice, antropistice, pseudohuma-
nistice. Tot atîtea absurdități îndeobște cunoscute.
Astăzi totnațul se ocupă cu politica, chiar și cece
absolut nimic nu înțeleg, n'au nici idee de po-
litică. Cașicînd politica n'ar fi și ea o știință ca
și celelalte științe. Ear cece se cred familiari în
această meserie, cred că pot fereci lumea, îndre-
ptînd viața, nu numai a unui singur om, ci a
milioanelor de oameni. Cum s'ar putea conduce
mulțimea, fără a cunoaște îndeajuns calitățile
corporale, spirituale și morale a indivizilor. Cîta
rătăcire! Deaicî atîtea urmări triste. Fiecare pro-
letar se dă de meșter în politică. Eată semnele
veacului perversității! Intr'o societate stricată resar
»tribunii« ca bureții (Quo vadis).

Atmosfera politică numai atunci se va curăți,
cînd științele naturale, prin aerul proaspăt al
teoriei evoluționistice va omori milioanele de
miasme; cînd pe ruinele minciunii și al teoriilor
creațiionale geocentrice, antropocentrice și pseudo-
humanistice, se va ridica o lume modernă, mai
frumoasă, mai veritabilă, mai strălucită, mai sin-
ceră, adecă cu adevărat evoluționistică!

Ce uricioasă și cinică e politica modernă și
diplomația sfîntoacă! Sfîntocia încă o profesiază
creaționalismul!

Cerem dreptate, sinceritate și mult mai
multă lumină!

Aici mă opresc de a mai pune față în față
sistemele creațiionale și evoluționale, cu cari
am putea merge până la infinit. Rămîne cert, că
creațiunea cu învățăturile ei a prins rădăcină afunde
în viața socială, ear în cultură a produs mult rău,
multă stîngăcie, perversitate și neștiință.

De rîndul acesta nu mai lungesc vorba despre
rătăcirea izbitoare, ce lovește în obraz întregă
știința și orce minte trează, despre diavoli, ce
bîjbăie în testamentul nou, patul cald al supersti-
țiunilor; nu mai vorbesc cu prilejul acesta despre
gîtlejul morților, despre superstiții, cum și despre
alte nebiruite cetăți ale prostiei!

Păn'atunci, pănăcînd va domina opinia naivă,
nesănătoasă, absurdă a creațiunii, păn'atunci despre
vr'o înaintare, despre cultură adevărată, nu poate
fi nici vorbă!

Nuamî atunci ne-am putea fereci, cînd bu-
sola vieții ne-ar fi evoluția științifică, ce ar trebui
să se învețe în școală, pregătînd astfel mereu-mereu
generațiile viitoare pentru vederi mai sănătoase!

Înloc de povestea creațiunii, ar trebui pro-
fesată dezvoltarea treptată a pămîntului și a în-
tregii vieți; ar trebui arătată copcia omului cu na-
tura, cu lumea! Omul n'ar trebui pus față în față,
orî înafară de univers, ca om extramundan, ci
ar trebui așezat în sinul naturii ca om intramun-
dan, cum este de fapt.

Hotarele nemărginite ale spațiului și timpul
ar trebui intuite abstract, nu după învățăturile
creațiionale, ci după cele evoluționale. Despre no-
țiunea spațiului e deajuns să ne gîndim, că cu
instrumente științifice și 1 milimeter se poate

țiune românească destul de numeroasă, în sate, unde acum câteva decenii, nici nu se pomenea de element românesc.

Din punct de vedere etnografic, originea acestor Români, chiar și după numele lor de familie, vei găsi, că această populație românească, care trăiește pe malul Dunărei, este venită din părțile muntoase. Acest element, care se înfige în masa altor neamuri, și ocupă astfel cea mai înaintată pozițiune a mării mase românești, nu se hazardează niciodată a-și perde contactul cu ceialaltă. Mersul său înainte este un marș asigurat, întocmai ca o armată, care înaintează încontra unui inamic. Acești Români sunt vigilențele vedete ale națiunii noastre; ei sînt cu ochii îndreptați înainte, dar și cu privirea spre marea masă care stă în urma lor.

Din această tactică se explică și faptele poporului român. Cît se simte slab, tace și se fortifică; înghite multe nedreptăți, pînă se simte forte pentru a-și ridica capul.

Nu trebuie se disperăm de viitor; el ne suride. Se fim dar conștienți de ceiace sîntem, și de ceiace putem fi. Cultivîndu-ne pe toate terenele cu prevedere, vom ajunge spre țintă. Vlagă avem destulă în noi, decî nu putem perî. Dezvoltarea făcîndu-se pe cale normală, și naturală, reușita este sigură.

Pe cale artificială nu s'a văzut nicăiri o viață durabilă.

(București)

Ilie Bogdanu

Pentru încunjurarea necazurilor, abonații noștri restanțeri sînt rugați să-și achite negreșit în săptămîna asta abonamentului a 3 cor. pînă la sfîrșitul anului curent, deoarece de la anul nou încolo trebuie plătit înainte — și pentru reînnoirea abonamentului! Sîntem rugători.

Administrația.

împărți în 1000 de părți (1 Mikron) și că $\frac{1}{100}$ parte dintr'un Mikron face cît diametrul unei celule, și o asemenea celulă încă e un uriaș față de un atom; pedeață parte că sînt corpuri cerești mai mari decît pămîntul. Și dacă soarele nostru ar fi un glob gol, ar încapa în el și pămîntul și luna și s'ar putea mișca tot atît de liber în el, cîm se mișcă și acum. Și sînt apoi corpuri cerești mult mai mari și decît soarele.

Referitor la timp ar trebui știut că tot cu instrumente științifice se poate măsura și a 30.000 parte a unei secunde.

Totastfel sînt corpuri cerești, dela cari în sute de ani străbate lumina pînă la pămînt (deși lumina strabate cu o celeritate de 300.000 klm. într'o secundă). Totașa trebuie știut, că pînă ce s'a format pămîntul și alte corpuri cerești, au trebuit milioane și milioane de ani.

Asemenea dimenziuni amețitoare în timp și în spaț, nimicesc grandomania oamenilor.

Dela curățirea opiniunilor asupra lumii, dela cultura temeinică afirmă soarta fiecărui popor. Nu ministrii, diplomații, parlamentele, ci cultura, adevărata cultură, va hotărî asupra viitorului popoarelor!

Religiunea să grăbiască a se reorganiza; să se apropie și ea de adevărurile eterne; să se lase de cultul omului ș'al celorlalte absurdități; căci dacă stă și mai departe în opoziție și nu se va trezi din sinamăgirea visurilor sale milenare, atunci nu omenirea, ci ea singură (biserica) își va vedea slăbirea cu ochii!

IGIENĂ.*Despre locuință.*

de

Dr. Gheorghe Crăiniceanu.

7) Latrinele au o însemnătate deosebită pentru sănătate *), căci hrana omului fiind mai complicată, astfel și fecalele sale sînt mai infecțioase, conținînd și mai mult lichid decît ale animalelor. Dr. Păunescu arată că depunerea escrementelor pe maidane este mai puțin vătămătoare, căci fiind în mică cantitate, se usucă lesne. Groapa latrinei să fie pavată, ca urina să nu se infiltreze în pămînt și în vre-o fîntînă, sau cel puțin să fie captușită cu scinduri. După ce latrina nu se mai întrebuințează, poate fi acoperită cu pămînt sau cu năsip. Depărtarea latrinei de casă să fie cel puțin de 10 m. ca să nu se comunice locuinței gaze ce s'ar descompune din escremente. După regulament latrina sau privată trebuie să aibă 3 m. adîncime și 1.25 m. lărgime, să fie de zid, de scinduri sau de nule lipite cu pămînt și acoperite cu fer, șită sau olane; regulamentul nou nu se ocupă cu această chestiune. De altmîntrelea lipsa de latrine la țeară se simte pretutîndeni. Oala de noapte (țucalul, cumarul) nu se cunoaște la țară, decît pentru vre-un bolnav greu; ba nici macar pentru copii, și mai rar pentru vre-un vițel, ce se crește earna în casă. Am întrebat despre aceasta și în Basarabia și mi-s'a spus că Moldoveanul nu cunoaște țucalul boeresc.

8) Ograda să fie curată, și e bine ca să fie pardosită cu petri, cum au asemenea curți mai mulți țărani cu dare de mină în părțile muntoase. Groapele pentru porci sau paseri, dacă se mai permit, să fie captușite cu scinduri; topirea cîrpii sau a teiului nu se mai permite în comună. Dacă satul nu se poate lipsi de bălțile, ce poate le are în raza sa, atunci trebuie să le țină curate; să nu le facă zăgaz de băligar, nici să arunce în ele gunoae, nici să scalde în ele vitele, ci să le planteze de jur împrejur.

9) Alinierea satelor și lărgimea străzii de zece metri, o pretinde legea drumurilor și regulamentele de alinierea susnumită, cari mai prevăd ca pentru clădire de case sau alte dependințe să se ceară autorizare din partea autorității comunale.

10) Solul pe care se construiesc case se fie uscat, sănătos, fără rămășițe organice, cum sînt băligarele și alte materii putrezitoare; să fie apoi ceva mai ridicat, nu impermiabil sau mlăștinos, nici supus inundațiilor.

11) Expoziția casei cea mai bună este cu fața spre soare, căci și proverbul italian zice: „unde intră soarele, nu intră doctorul“; ear poezia populară cîntă:

La cea casă mare,
Cu ușa de vale,
Cu ferestre'n soare,
Este șezătoare, etc.

Din vre-o 12 păreri ale scriitorilor români de igienă și a unui inginer, 8 sunt pentru expoziția casei spre răsărit, din cari 6 înclină și spre miazăzi; din ceialți patru sînt 2 pentru direcțiunea spre meazăzi și alți 2 spre miazăzi-apus, acești din urmă înclinînd și spre răsărit. Adeseori se așează casa cum pretinde strada și regulamentul, adică cu ferestrele spre stradă, dar mulți desconsideră această regulă și căutînd a-și pune casa cu fața înspre soare, îi întoarce dosul spre stradă fără ca autoritățile comunale se poată împedeca aceasta.

12) Materialul cel mai bun pentru casă este cărămida bine arsă, apoi lemnul sau peatra văroasă. Lemnul mare, gros și bine încheiat este mai bun decît birnelul sau decît gardul cu lut; deși lemnul este de altmîntrelea cuib bun pentru stelnite (păduchi de lemn, ploșnițe).

O cărămidă este cuatît mai rea, cucît are mai mult var, ear cărămida nearsă este tot așa de rea la clădire ca și gardul cu lut, pătrunzîndu-se ușor de umezeală; cînd însă între cărămizi se pune mortar bun, de var și năsip, ventilațiunea

*) Se afirmă că latrine s'au înființat întîia la Paris la 1513, dar la 1700 a trebuit să se mai repete ordinul cu înființarea lor. Locuințele erau atunci necurate și la oamenii bogati. — La Pompeii și Herculanum aveau și casele particulare private; ear în timpul lui Dioclețian Roma avea 144 de private publice. Se vede că pe urmă lumea a dat înapoi și în aceasta privință, spre a progresa din nou mai tirziu.

e mai lesnicioasă și umiditatea e mai împedecată decî la păretele de pămînt. La casele de peatră spațurile umplute cu var și cu năsip permit a se face ventilare mai puternică decum este ventilația prin peatră.

Peatra cucît e mai poroasă, cuatît e mai rea pentru clădire. Lemnul sau gardul ca părăte are desavantajul că poate putrezi.

Sînt bunî la zidire și vălătucii (ceamur), cum se practică în Basarabia și Debrogea; dar tencuiala să fie de var și nu de lut, care e mai rea; apoi părății să fie uscați.

Grosimea părătelui să fie cel puțin de o cărămidă și jumătate, ear la munte să nu fie părătele prea gros, deoarece ar ține umezeală; totuși grosimea mai însemnată e bună earna încontra frigului și vara ține recoare în casă.

13) Nivelul caselor trebuie să fie de jumătate de metru deasupra nivelului solului, deși cîtcun autor român admite și minimul de 30 cm. La munte casa n'are trebuință de temelie mare, pentru că apele din sol se scurg repede și casa nu este expusă la umezeală. Temelia (fundația) este bine a se face din peatră văroasă. Camera zidită pe pivniță boltită, e sănătoasă, cutoatecă în practică se zice a fi friguroasă earna. Dacă părății trag vara umezeală din apele meteorice, este bine a se face șanț pe lingă părăte pentru scurgerea apei. În țerile mai nordice se apără părății pe dinafară încontra umezelii prin cinduri, care îi feresc de lovirea ploilor aru cate de vînt.

14) Poditul camerelor pe jos cu scinduri este foarte igienic și ține earna de cald, dar cu cărămidă arsă, cum prevede regulamentul, Românul nu se împacă. Tinda însă poate să și-o pardosiască astfel; lului de pe jos, obicinuit foarte mult la țară, dă mult praf la măturat, ear cu baligă nu e bine nici a se lipi pe jos, nici pe părăți dinăuntru. Cînd locuințele sătenilor noștri vor fi podite pe jos cu scinduri, le putem zice ca și pasărea-mamă puilor ei, după ce le-a crescut îndeajuns aripile: „de acum îngrijiți-vă singuri de traiul vostru“.

15) Prispa, terasa țaranului nostru, pe care prin Basarabia și Moldova am văzut-o făcută pe cîte trei lături ale casei sau cel puțin pe două la unele este numai în fața casei; la casele cu temelie de peatră ori cărămidă bine arsă, prispa poate lipsi; dar la cîmp este indispensabilă unde casele sînt de pămînt și fără temelie. Prispa oprește umezeala de a trece în părăte și are și unele foloase practice, căci vara doarme țaranul pe ea, copii pot eși aci și în vremea rea. Sus citata „Niva“ spune că prispa au și malorușii.

16) Acoperișul (invelitoarea) la țeară e de paie, rar de șindrili, șită sau de fer (tinichea) Regulamentul nu mai permite șovar ori coceni. Economistul desaproabă materialul ușor inflamabil de pe case de temerea focului, ear igienistul are în vedere trecerea apei din ploî mari prin stof, rogoz, coceni, papură sau paie pînă în pod și de aci în casă. Asemenea material întrebuințat la învelirea clădirilor trebuie reînnoit la 6-7 ani spre a nu putrezi. Tabla de fer sau tinicheaua dă vara prea mare căldură în pod și în casă, earna însă dă receală. Cositorul (zincul) încă e foarte bun, ca și olanele, cu care sînt acoperite multe case în Transilvania.

Convocare.

Membrii din Despărțămîntul Orăviți al Reuniunii inv. ort. rom. din Dieceza Caransebeșului sînt prin aceasta convocați la adunarea generală a Despărțămîntului, ce se va ține Sîmbătă, la 22. Decembre c. (4. Ianuar 1908) în școala primară rom. din Oravița mont. la ceasul 8 a. m. preciz.

Ordinea de zi.

1. Disertația „Independența școlarilor“ de inv. Ion Marila.
2. O prelegere model din geometrie de inv. Nic. Blaj.
3. Discuție asupra acestor prelegeri.
4. Rapoartele îndatinate.
5. Dispozițiile cuprinse în Circularul comitetului central al Reuniunii.

6. Întrebări și propuneri.

7. Restaurarea biroului.

Oravița, 12/25. Decembre 1907.

Alexadru P. Popovici *Ion Marila*
președinte. secretar.

(După ședință masă comună, a la carte, în Ospătaria Novák).

Invitare la abonament.

Deschidem abonament nou pentru revista noastră „Progresul”, ce costă:

Pe un an 8 cor.

Pe 1/2 an 4 cor.

Pentru România și străinătate 10 cor.

Abonamentul are a se plăti înainte. În scopul acesta la numărul 1. din anul 1908 (Nr. proxim, de Crăciun) vom alătura și mandate poștale pentru achitarea abonamentului.

Cine nu ne retrămite numărul de Crăciun, îl considerăm de abonat. Rugăm dar' pe st. abonați, vechi și noi, să ne trimită ori numărul proxim îndărăt, ori prețul abonamentului înainte, ca să nu avem mai târziu necazuri, și noi și restanțierii, cari ne îngreunează rosturile.

Din a noastră parte ne vom da toată silința să dăm ecvivalentul. Nădăjduim, că și publicul cititor va lua în considerare greutatea, cu cari se scoate o foaie bună românească, pe care la rîndul nostru vom dezvolta-o mereu în proporția sprijinului moral și material, de care vom fi învredniciți.

Cu toată stima

**Administrația „Progresul”
Oravița.**

CRONICA.

Cititorilor noștri de legea rom. catolică le dorim an nou ferecît!

Medicul de regiment Dr. Ion Fometescu e transferat la garnizoana de honvezi din Oravița, ceiace ne înveselește mult. Fie binevenit în orașul nostru!

Se zvonește că încurînd se va instala și la noi în Oravița lumină electrică. E și vremea.

Pentru reprezentațiunile teatrale, ce le va da trupa lui Z. Bârsanu din 19. până la 26. Ianuar 1908, e delipsă că cei din provincă să avizeze cu promptitudine comitetul chorului vocal rom. din Oravița (la adresa Dr. Mihaî Groșanu), că din fiecare sat cam cîți vor veni și la cite reprezentațiuni vor lua parte, ca astfel să ne putem orienta.

Inspectorul reg. de școale a vizitat în zilele trecute școalele noastre din tractul Orăviții și, cum ni-se raportează, a constatat că școalele noastre confesionale românești, cu nimic nu stau îndărătul celor de stat. Deosebit școalele din *Comoriște*, *Cacova* și *Broșteni* au fost laudate.

Ajutorul de subprefect Ákos Erdélyi e transferat la Sacul, ear pentru Oravița, înlocul său, a fost ales Reichel din Caransebeș.

Prezident al societății studenților rom. dela universitatea din Cernauț a fost ales, spre fala noastră, bănașeanul Cornel Corneanu din Apadia. Felicitări!

Învățătorul Damian Izverniceanu din Sasca montană s'a logodit cu d-șoara Deé din Petrovaselo. — Felicitări!

În preajma alegerilor de primari și a reprezentanților comunali ne facem datoria a povățui cetățenii să se abțină dela escese.

În ziua întîi și a doua de Crăciunul rom. catolic societatea diletanților din Oravița a dat două festivaluri mari teatrale, asupra cărora vom reveni în numărul viitor.

La *Potoc* s'a sfințit biserica prin protopopul tractual Filip Adam.

La *Forotic* a fost o moarte de om îngrozitoare. Amănuntele nu se știu.

Pentru excursia la Roma, ce va avea loc în Mai, sub conducerea Arhiereului nostru gr. cat. din Lugoj, insinuările se pot face pentru ținutul nostru și la părintele protopop Victor Poruțiu din Oravița rom.

Praznicul papucarilor a fost Mercuri, la Sf. Spiridon, serbat cu mara pompă în biserica ort. rom. din Oravița.

Foiletonul științific „Evoluția și Creațiunea” de Dr. M. Vladimerescu se isprăvește în numărul de față, ear în numărul viitor începem publicarea reflecțiilor colaboratorului nostru Aurel Popovici.

Banca „Oraviciana”, cum și vechea Casă de păstrare germană din Oravița, au ridicat etalonul la 8% după împrumuturi. Ațita face maximul îndăruit de lege. Să se știe!

Un argășitor din părțile noastre, mergînd la Budapesta să-și cumpere negoș, între Segedin și Budapesta, adormind într'un cupeu de clase II., niște pungăși i-au furat 6000 Cor. din buzunar. Din pățania altora să ne învățăm a ne feri de asemenea primejdii.

La *Caransebeș* a murit soția învățătorului pensionar Nicolae Velcu. Condolăm!

În Bulgaria a fost asasinat vestitul revoluționar Boris Sarafoff.

Macedoneanul Zugrafu, care a omorît la Giurgiu pe Costandanos, a fost achitat.

La *Mindruloc* (lingă Arad) s'a ridicat plata învățătorilor la minimalul legal. Meritul distinsului preot d'acolo Iancu Ștefanuș. Sperăm a putea da și din alte locuri asemenea vești îmbucurătoare. Preoții luminați pot face minuni cu poporul nostru blind și obidient.

Societatea academică social-literară „România jună” din Viena și-a ales pentru anul administrativ 1907/8 următorii cîrmuitori: Ion Popescu-Voitești președinte; Sabin Traila vicepreședinte; Iuliu Crișanu secretar I.; Dimitrie Marmelnic secretar II.; Constantin Ionescu-Braila casier; Zaharie Maniu controlor; Isidor Vitencu bibliotecar și Constantin cav. de Zoppa econom.

Prezident al vestitului chor „*Hilaria*” din Oradea mare a fost ales inimosul fruntaș Dr. Aurel Lazar.

Prin mai multe centre românești din patrie conferențe publice. Pornire laudabilă, ce ar trebui imitată pretutindeni!

Comunele bisericesti: *Bocșa mont.*, *Doman*, *Moniom* și *Reșița montană* din tractul Bocșei, au completat salariile și asigurat cvincvenalele învățătorilor conform legei noii. În sinodul parohial din Bocșa montană primarul comunei și protopopul au vorbit poporului la minte și la inimă. Rezultatul a fost însufletirea pentru cauză și votarea unanimă.

La 30 c. n. alegerile de reprezentanți în Oravița montană sub presiunea fruntașilor Dr. P. Fitz și I. Hedba wny.

O miță turbată a mușcat în Oravița rom. 10 persoane. Cîtă calamitate!

Sîmbătă la 22. Dec. (4. Ianuar 1908) conferință preotească în școala primară rom. din Oravița mont.

Negustorii și meseriașii din Oravița, cum și ceialalți binevoitori donători, cari au contribuit la speșele de înmormintare a decedatului factor poștal Lamos Pál, primiască pe calea aceasta espresia mulțumirilor noastre.

Personalul oficiului telegraf-poștal ung. reg. din Oravița.

Dare de seamă și mulțămită publică.
Pentru clopotul dela Mănăstirea „Călugăru” au mai dăruit (continuare):

	Latus	429.76 cor.
Ana Purgariu	1.—	”
Ioan Țaran	— .40	”
Ernest Dvorsak tînăr	1.—	”
Gheorghe Ardelean	— .40	”
N. N.	— .40	”
Ioța Besărdean	— .40	”
Nicolae Ungurean Ciclova-mont.	1.—	”
Cassa de păstrare germană din Oravița	20.—	”
Dumitru Pruniș Ciclova-mont.	— .40	”
Cornel Fischer și familia	5.—	”
Nicolae Butea	1.—	”
Hermine Maniu Oravița-mont.	20.—	”
Ștefan Popovici	1.—	”
Gavril Löbl not. com Ciclova-mont.	5.—	”
Vasile Pruniș jude com.	5.—	”
Mihaî Chelnicean	2.—	”
Constantin Munteanu	1.—	”
Vasile Oravițanu 137 Ciclova-mont.	— .40	”
Constantin Bengescu	1.—	”
Ana Zarcula	1.—	”
Tina Izvernicean	— .40	”
Vasile Jianu învățător	2.—	”
Francisc Moldovanu	— .50	”
Gheorghe Brata	— .20	”
Nicolae Butea	— .20	”
Constantin Teodor	— .50	”
Gh. Crețu alu Șofrone	— .40	”
Vasile Ungureanu	— .50	”
Nic. Izvernicean a lui Ion	— .50	”
Constantin Jurescu	— .50	”
Ioan Jurescu	— .40	”
Matei Teodor	— .20	”
Constantin Dămianu	— .30	”
Mihaî Jumanca	— .40	”
Total	504.16	cor.

Bibliografie.

A apărut în editura Tipografiei „Poporul Român” din Budapesta *„Diletantul român”* de inv. Iosif Velceanu din Reșița montană. O carte interesantă, care umple un gol simțit în literatura română, făcînd mari servicii diletanților noștri, cari suplinesc la noi în țeară școala înaltă a teatrului. O recomandăm cu căldură publicului cititor și mai ales societăților noastre de diletanți, cari au neapărată lipsă de acest manual al jocului de scenă.

Poșta Redacțiunii.

I. B. București. Din cauze strategice articolul nu-l putem publica, fiind afacerea terminată.

P. N. Loco. Credem. Dar personalități nu putem admite spre publicare.

Poșta Administrațiunii.

T. R. Mercina. Pentru Dta, și încă alți patru abonați, plătește abonamentul d-nul Dr. Ion Nedelcu.

Restanțierilor. Acesta e numărul ultim din anul curent. Decî binevoiiți a vă achita restanța de 3 cor. pentru trecut, cum și anticipativ pentru anul viitor.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor responsabil: Alexandru Purgariu.

8306 szám tlkvi 1907.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az oraviczabányai kir. járásbiróság mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Nedelcu János végrehajthatónak Gyurasza sz. Sztójánovics Julia végrehajtási szenvedő elleni 79 kor. 30 fill. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az oraviczabányai kir. járásbiróság területén fekvő Krassova községi 167 sz. tjkvben 169 öisz. 185, 762, 2070, 2797, 3114, 3313, 3967 hrsz. alatt foglalt ingatlanokból és az ehhez tartozó 2/2040 erdőrész jutalékból Gyurasza Julia 1/8 résznyi jutalékára, de a végrehajtási törvény 156 §-a a. pontja alapján az egész ingatlanra 1272 korona, ugyanazon telekjegyzőkönyvben, † 2712 hrsz. alatt foglalt egész ingatlanra 80 korona, † 2741 hrsz. alatt foglalt egész ingatlanra 128 korona, † 2744 hrsz. alatt foglalt egész birtoktestre 144 korona kikiáltási áron elrendeltetik azzal hogy az A. alatti birtoktestek 55 koronán, a † 2712 hrsz. birtoktest 5 korona 50 filléren, a † 2741 hrsz. birtoktest 5 korona 50 filléren és † 2744 hrsz. birtoktest 5 korona 50 filléren alul eladatni nem fognak az árverést elrendelte és hogy fentebb megjelölt ingatlanok az **1908. évi január hó 25-ik** napján d. e. 10 órakor Krassova községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

Árverezni szándékozok tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 127 korona 20 fill., 8 kor., 12 kor. 80 fill. és 14 kor. 40 fill. készpénzben vagy 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez bánatpénz gyanánt letenni, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Oraviczabányán a kir. járásbiróság mint tlkvi hatóságnál 1907. évi decz. hó 18. napján.

Kerekes, kir. aljbíró.

*****

„PLUGARUL“

societate pe acții din Cacova
dă

 6%

și plătește și darea după depuneri.

*****

Aviz.

Dau de știre stimaților mei mușterii din Oravița și jur, că **dela 1 Ianuar st. n.**

mă mut iarăși

la ospătăria „Cerbul de aur“ din Oravița montană, unde imi voi da silința să servesc, ca și pân' acum, spre mulțumirea de săvîrșită a oaspeților mei.

Cu toată stima

Ernest Berger

ospătar.

Gheorghe Bogdanu
Oravița-rom.

Magazin de articole

de băcănie, coloniale, galanterie, vâpseli, bumbacuri, spirituoase și depozit de făină.

Marfă curată și bună.

Prețuri cinstite. Serviciu cuviincios. Ce se mai cere ca să prospereze un negustor român?

 Bunăvoința marelui public românesc!

— A t î t a. —

La

 TIPOGRAFIA „Progresul“

în Oravița se pot comanda, în orice format, tot felul de tipărituri cu prețuri omenești.

Apelăm la toți oamenii de bine ca să ne calce pragul!